

STATSRÅDET MAURITZ HALLBERGS 2014

Statsrådet Mauritz Hallbergs pris på 19 000 euro tillfaller politices doktor Harry Lunabba för hans doktorsavhandling *När vuxna möter pojkar i skolan – insyn, inflytande och sociala relationer* (Helsingfors universitet 2013).

Både i skolvärlden, och i offentligheten, lika väl som både i pedagogisk och socialvetenskaplig forskning, har det åtminstone sedan 1990-talet pågått en diskussion om det så kallade pojkkproblemet. Pojkar klarar sig sämre i skolan än flickor, de trivs sämre än flickor och saknar oftare vänner, blir oftare mobbade och är bråkigare. Allt detta avspeglar sig i skolbetygen och i Pisaundersökningarna men också i den kommande framgången i vuxen- och yrkeslivet, ja i hela livssituationen.

Syftet med Lunabbas avhandling är att med etnografisk metod och deltagande observation komplettera den kvantitativa forskning som ständigt visar att pojkar presterar sämre än flickor i skolan. Temat är som vi alla förstår både aktuellt och angeläget.

Forskaren rör sig i klassrummet, på skolgården, i lärarrummet och hos kuratorn i syfte att notera både elever som märks och sådana som förblir osynliga för de vuxna. Pojkar som är aktiva och tar plats får lätt uppmärksamhet. Detsamma gäller också pojkar som är påfallande tysta. De väcker oro och sympati och detta leder till åtgärder. De "vanliga" pojkarnas brist på intresse för och trivsel i skolan förblir oupptäckt. Lunabba är metodiskt uppfinningsrik, och avhandlingen har mycket att ge forskare som anlägger etnografiska perspektiv inom andra forskningsområden. Undersökningens resultat har också betydelse för de vuxnas arbete i skolan och i utbildningen av blivande lärare och kuratorer.

Lunabba betonar vikten av att läraren i sin kommunikation på det individuella planet fäster uppmärksamhet vid faktorer som, vilka tankar har eleven om sin framtid, hur mottaglig är han för olika initiativ från lärarens sida och hurdan är den emotionella atmosfären mellan lärare och elev. Vad man kan lära sig av Lunabba är när och hur en relation möjliggör ett konstruktivt bemötande som kan leda till att eleven växer och förändras på ett positivt sätt. Ursäkten att "pojkar alltid är pojkar" är alltså mer än lovligt klen och måste förkastas.